

VESLAVA SIDARAVIČIENĖ

Vilniaus universitetas
veslava.racickaja@gmail.com

Neoficialiųjų Vilniaus miesto ergonimų darybos polinkiai

Šio pranešimo tikslas – supažindinti su neoficialiųjų Vilniaus miesto ergonimų daryba bei išryškinti pagrindinius darybos polinkius neoficialiųjų Vilniaus miesto urbanonimų darybos kontekste. Terminu *ergonimas* yra įvardinami įmonių, institucijų, švietimo įstaigų, bendrovių, partijų, sąjungų ir kitų žmones suburiančių vietų pavadinimai (Podolskaja 1988, 151; SO 2003, 388). Tačiau termino vartoseną onomastikos literatūroje nėra nusi-stovėjusi. Įvardinant nurodytus objektų pavadinimus taip pat yra vartojamas *chrematonimo* sąvoka, kuri gali būti suprantama siaurąja ir plačiąja prasme. Siaurąja prasme *chrematonimai* – tai produktų pavadinimai (Levandovskis 1992, 21; SO 2003, 383), plačiąja prasme – produktų, taip pat įmonių ir kitų žmones suburiančių vietų pavadinimai (SO 2003, 383). Tačiau Kosylius (1993) pastebi, kad parduotuvių, įmonių, įstaigų ir kiti šio tipo objektų pavadinimai nesusiję su terminu *chrematonimas* reikšme. Jis siūlo juos vadinti *mikrotoponimais* arba *netikraisiais chrematonimais*. Šiame pranešime, atsižvelgiant į terminų reikšmes, vartojamas *ergonimas*, kuriuo apibūdinami prekybos centrų, parduotuvių, kavinių, picerijų, barų, klubų, užėigų, įmonių, įstaigų pavadinimai.

Pagrindinis tyrimo objektas – Vilniaus prekybos centrų, parduotuvių, kavinių, picerijų, barų, klubų, užėigų pavadinimai, vartojami jaunimo kalboje. Šiame pranešime atsiribojama nuo įmonių, įstaigų pavadinimų dėl jų specifikos – šios vietos yra oficialios, todėl jų vardai retai vartojami jaunimo kalboje, mažiau varijuoja. Darbo medžiaga rinkta anketavimo būdu, tikslinė apklausos grupė – jaunimas nuo 16 iki 25 m.

Nustatyta, kad pagrindiniai Vilniaus miesto ergonimų sudarymo būdai **trumpinimas**, pvz., *Akr-as* < prekybos centras *Akropolis*; **sufiksacija**, pvz., *Panoram-kė* < prekybos centras *Panorama*; **metaforizacija**, pvz., *Variok-as* < baras *Alaus namai*, **adaptacija**, pvz., *Kaif-as* < kavinė *Caif Café*, **žodžių žaismas**, pvz., *Oirop-a* < prekybos centras *Europa*; **dūryba**, pvz., *Alu-nam-is* < baras *Alaus namai*; **vertimas**, pvz., *Paparac-iai* < klubas *Paparazzi* ir kt. Šie darybiniai modeliai taip pat būdingi neoficialiesiems Vilniaus miesto urbanonimams, pvz., *Fab-ai* < mikrorajonas *Fabijoniškės* (trumpinimas), *Tabor-as* < mikrorajonas *Kirtimai* (metaforizacija), *Dail-ioškė* < Lietuvos dailės akademija (sufiksacija, elipsė) ir kt. Tai liudytų apie kai kurių darybos būdų dominavimą kitų atžvilgiu ir jų universalumą.

Literatūros sąrašas

Kosyl Czesław 1993, *Chrematonimy, Współczesny język polski*. Red. J. Bartmiński. Wrocław, p. 439–444.

Lewandowski Andrzej 1992, *Współczesne polskie nazwy firmowe*, Zielona Góra.

Podolskaja Natalija Vladimirovna – Подольская Наталья Вла-

димировна 1988, *Словарь русской ономастической терминологии*. М.: Наука, 189 p.

SO – *Słowiańska onomastyka*. Encyklopedia, t. II, 2003, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Warszawa – Kraków.